

1963

eto LXV - št. 10

SLOVENSKI
čebelar

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKIH ORGANIZACIJ
SLOVENIJE

St. 10

Ljubljana, 1. oktobra 1963

Leto LXV

VSEBINA

Edi Senegačnik: XIX. mednarodni čebelarški kongres v Pragi	226
Valentin Benedičič: O čehoslovaških čebelarških organizacijah	232
Bruno Nussdorfer: Posledice krute zime 1962-63	235
Leopold Stanek: Punčka in čebela	238

NAŠA ORGANIZACIJA

Poročilo o XII. rednem občnem zboru ZČDS	239

NA OVITKU

Poročilo opazovalnic za avgust 1963. Vsem predsednikom čebelarških društev. Obvestilo. Čebelarska predavanja. Oglasi.

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačajo letno članarino 1000 din, ga prejemaajo zastonj. Izdaja ga Zveza čebelarških društev za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 30, tiska CP Delo — obrat Triglavsko tiskarna v Ljubljani, ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik: Edi Senegačnik. Letna naročnina za nečlane 1200 din, za inozemstvo 1500 din. Posamezna številka na 32 straneh stane 140 din, na 16 straneh 70 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. Isto velja za naročnino. Številka žiro-računa pri Narodni banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, 600-14/603-116

Generalni tajnik Apimondije dr. Zappi-Recordati pozdravlja delegate

XIX. MEDNARODNI ČEBELARSKI KONGRES

V PRAGI

EDI SENEGACNIK

XIX. mednarodni čebelarški kongres je bil v Pragi od 12. do 17. avgusta leta 1963. Udeležilo se ga je okrog tisoč delegatov iz vseh delov sveta. Češki čebelarji so se nanj temeljito pripravili in zato je dosegel sijajen uspeh. Doslej še ni bilo kongresa, ki bi se ga bilo udeležilo toliko čebelarjev in ki bi tako mogočno manifestiral bratstvo in sožitje med čebelarji ne glede na njihovo raso, vero, deželo in politično prepričanje. Kongres je bil pod geslom: Čebela druží narode na poti k mirnemu sožitju. To geslo smo lahko brali na vseh štampiljkah in napisih ter oglasih APIMONDIJE, pod njim se je odvijalo tudi vse delo in družabne prireditve.

Kongresni odbor se je že od vsega začetka zavedal, kako zahteven je tak kongres. Zato je delalo dvajset ljudi dve leti, zadnje mesece pa se je ukvarjalo s pripravami nad sto ljudi. Program je bil sestavljen tako, da so bila v dopoldanskih urah predavanja, popoldne pa ogledi zgodovinskih znamenitosti Prage ali pa izleti v bližnjo in daljno okolico. Za udeležence kongresa in soproge čebelarjev so prirejali celodnevne izlete. Tako je bilo za razvedrilo odlično preskrbljeno in vsi so bili zadovoljni. Program sam je bil tako obširen in zahteven ter obenem tudi pester, da mu je moral vsak udeleženec slediti ves dan, če je hotel biti na tekočem. Mnogi čebelarji so očitali kongresu le eno napako: da je bilo premalo prostega časa za počitek. Celotni program je vseboval 151 predavanj z različnih področij čebelarskega udejstvovanja. Še pred začetkom kongresa so se 7. avgusta sestali na znanstvenem simpoziju čebelarški znanstveniki, ki so razpravljali o svojem delu in izsledkih v patologiji čebel, v botaniki in genetiki. O vsem tem so poročali potem tudi na kongresu. Predavanja so bila razdeljena po svoji tematiki v pet skupin, te pa še v posebne sekcije. Poglejmo jih!

I. skupina: Čebelarske organizacije in njihovo delo, zakonska določila in varstvo čebel.

Sekcija A: Problemi dela čebelarskih organizacij.

Sekcija B: Izobraževanje čebelarjev in čebelarska propaganda.

II. skupina: Bolezni, njihovo preprečevanje, zdravljenje, škodljivci in zastrupitve čebel.

Sekcija A: Bolezni, preprečevanje, zdravljenje, škodljivci čebel.

Sekcija B: Zastrupitve čebel.

III. skupina: Opraševanje entomofilnih rastlin po čebelah, gospodarska vrednost opraševanja, čebelja paša.

Sekcija A: Izločanje nektarja pri rastlinah in okoliščine, ki vplivajo na to. Opraševanje različnih kulturnih rastlin.

Sekcija B: Gospodarska vrednost opraševanja po čebelah.

Sekcija C: Prehrana čebel in ostalo, kar je s tem v zvezi.

IV. skupina: Biologija čebel in vzreja matic.

Sekcija A: Biologija čebel.

Sekcija B: Vzreja matic.

V. skupina: Kemija in tehnologija čebeljih proizvodov.

Sekcija A: Matičji mleček.

Sekcija B: Čebelji strup in njegova uporaba.

Vsa predavanja so izbrali predavatelji sami. Predavanje je lahko trajalo samo deset minut. Že prej so ga morale pregledati in odobriti čebelarske organizacije, nato pa še poseben kongresni odbor. Mogoče je bilo zares preveč predavanj, zlasti teoretičnih. Večinoma so bili med delegati praktični čebelarji, ki so si želeli predavanj iz prakse, potem pa še razpravljanje o referatu. Tega pa ni bilo in zato s predavanji marsikdo ni bil zadovoljen. Po našem mnenju je bilo mnogo predavanj nekvalitetnih in zato niso sodila na kongres. Za prihodnji kongres, ki bo leta 1965 v Bukarešti, se bomo morali tudi slovenski čebelarji dobro pripraviti. Na tem kongresu so se posebno postavili mladi romunski in češki čebelarski znanstveniki s svojimi skrbno pripravljenimi referati, ki so vzbujali pri poslušalcih splošno pozornost. Zato ni čuda, da so želi prav češki in romunski predavatelji največ aplavza.

Jugoslovani smo bili na kongresu slabo zastopani. Iz Ljubljane sva prišla jaz in pa predsednik Zveze tov. Valentin Benedičič. Poleg naju je prišel v Prago še dr. Hugo Pehani z medicinske fakultete v Ljubljani. Hrvatsko je zastopal tov. Stevo Lončarević, iz Beograda pa sta prišla prof. Konstatinović in Rade Živanović, iz Črne gore pa Filip Koprivica. Kot predavatelja sta nastopila še profesorica dr. Filipović-Moskovljević iz Beograda, ki je predavala o tem, kako dolgo vpliva mrtva matica na razvoj čebelje družine. Asistent na sarajevski univerzi tov. Čerimagić pa je predaval o sestavinah različnih vrst jugoslovanskega medu. Posebno pozornost je vzbudilo predavanje dr. Pehanija. Govoril je o obsevanju čebel v različnih razvojnih stadijih.

Že takoj po prihodu v Prago, bilo je v nedeljo 12. avgusta, sva se s tov. predsednikom udeležila konference urednikov čebelarskih listov iz vseh socialističnih držav. Tu so posamezni uredniki izmenjavali svoja mnenja in sklenili, da mora biti odslej povezava bolj živa, da je treba v prihodnje različne izkušnje in izsledke prenašati na druge in se z njimi tudi okoristiti. Najmanj, kar se more storiti, pa je to, da si posamezne čebelarske organizacije izmenjavajo čebelarske liste in literaturo. Sovjetski zastopnik Gluškov je tu pripomnil, da so socialistične dežele še daleč za kapitalističnimi. Omenil je, da v Ameriki en sam čebelar lahko opravlja 1000 panjev ali pa še več, pri njih v Sovjetski zvezi pa le sto. Socialistične države morajo zato storiti vse, da se bodo Amerikancem približale, jih dosegle ali celo prekosile. Tu pa imajo spet uredniki čebelarskih listov važno dolžnost, da seznanjajo čebelarje z vsemi novimi izsledki.

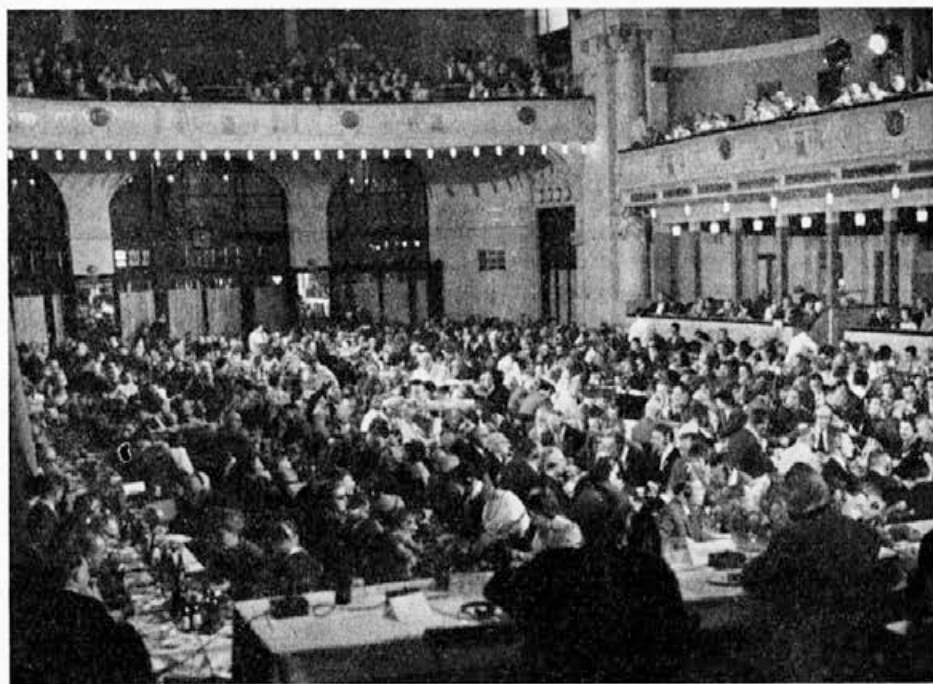
V ponedeljek 12. avgusta ob 10. uri je svečano odprl XIX. kongres Apimondije v veliki Smetanovi dvorani razkošne baročne mestne hiše minister za notranjo trgovino Jindřih Uher. Sledil je nagovor generalnega tajnika dr. Antonia Zappi-Recordatija, nato pa so svečano izročili delovno predsedstvo docentu dr. Jaroslavu Svobodi, ki je imel pozdravni govor. Prvi predavatelj je bil Stanislav Kordoň, sekretar glavnega odbora čehoslovaške čebelarske zveze. Predaval je o delu čebelarskih organizacij v Čehoslovaški. Njegovo predavanje je bilo zelo zanimivo in ga bomo zato našim bravcem

v celoti posredovali. Ob 11. uri so odprli vzorno urejeno čebelarstvo razstavo. Bila je zelo poučna, saj smo videli na njej vse od najmanjšega čebelarstva orodja pa do elektronskega mikroskopa. Veliko pozornost so vzbujale naše panjske končnice, ki smo jih prinesli v Prago iz radovljiškega muzeja. Nestetokrat so jih čebelarji fotografirali; ob njih so se ustavljale skupine delegatov, jih občudovali in komentirali. Popoldne tega dne so se že začela predavanja. Potekala so v dveh različnih dvoranih. Uradni jeziki so bili ruski, češki, angleški, francoski in nemški. Vsakdo je lahko poslušal predavanje v enem izmed teh jezikov. Pred seboj na mizi je imel vsak udeleženec škatlico z gumbom in številkami od 1 do 5. Treba je bilo samo pomakniti gumb na določeno številko in že si poslušal predavanje v zaželenem jeziku. Seveda je imel vsak udeleženec svoje slušalke. Tehnična služba je bila zares odlično organizirana in ni bilo prav nobenih motenj ali celo zastojev. Posamezni prevodi morda res niso bili včasih dobri, kar pa je popolnoma razumljivo. Čebelarstva terminologija je zelo težka in prevajalec le težko prevede posamezne izraze, če jih ni že prej slišal ali pa se seznanil z njimi. Kongresni odbor je izdal tudi poseben slovar čebelarstvih izrazov v češkem, ruskem, angleškem, nemškem in francoskem jeziku. Vsak delegat je dobil poleg tega še v svojem jeziku program kongresa, knjigo s kratkimi izvlečki vseh predavanj, poseben blok, ki ga je poklonila APIMONDIA, kemični zvezek z vtisom APIMONDIJE, več fotografij Prage in še celo vrsto drugih stvari, tako da je bil zavoj z literaturo kar precej obilen in težak.

Omenil sem že, da je bilo za razvedrilo, zabavo in družabne prireditve odlično preskrbljeno. Kongres je imel poleg ostalega tudi namen, da se na njem čebelarji čim bolj spoznajo. Zato je bil v ponedeljek 13. avgusta zvečer v vseh prostorih največjega in najbolj reprezentativnega hotela, kar jih premore Praga, v hotelu International, velik sprejem. Goste je zabaval poseben orkester, poleg tega pa so nastopili tudi ženski zbori v narodnih nošah. Ob zvokih orkestra se je marsikak čebelar tudi zavrtel. Na kongresu je bilo namreč izredno mnogo nežnega spola. Skoro ni bilo čebelarja, ki bi ne bil pripeljal s seboj svoje soproge. Prišli pa so tudi češki čebelarji in pripeljali svoje žene in hčerke. Razpoloženje je bilo ta večer na višku. Tu smo sklepali nova poznanstva in utrjevali stara prijateljstva. Nikdar v življenju še nisem videl tako bogato obloženih miz z vsemi mogočimi dobrotami. Čebelarji so si kar sami postregli, medtem ko so natakarji ponujali različne vrste pijač — od limonade, sadnih sokov, piva in verjeto do rujnega bolgarskega vina, ki je zlezlo človeku prav hitro v glavo in tudi razvezalo jezike tistim redkim gostom, ki so se držali ob strani in se niso mogli takoj vživeti v to prijetno okolje. Zveza čebelarstvih društev Čehoslovaške, ki je priredila ta sprejem, je dokazala, da je zares gostoljubna. Taki znajo biti le Slovani. Pa tudi sicer so za goste vzorno skrbeli. Na mizah so imeli na voljo mineralno vodo, med predavanji pa so vsak dan servirali črno kavo in postregli s tortami. Takle kongres je zares stal lepe denarce...

V torek popoldne smo si ogledali zanimivosti mesta. Bili smo na Hradčanih in občudovali zgodovinske spomenike. Videli smo tudi tisti del, ki ga je renoviral naš mojster Plečnik. Praga je zares en sam velikanski spomenik in včasih ji niso rekli zaman, da je zlata. Povsod smo videli sledove

njene nekdanje slave in blagostanja, ki ga je dosegla pod vladno čeških kraljev. Oblast se zaveda vrednosti vseh teh spomenikov, zato jih skrbno vzdržuje. Ta večer je bila družabna prireditev na terasah hotela Barandow. Od tod je prelep razgled na nočno Prago in na Vltavo, ki teče pod hotelom. Ta večer smo preživeli v družbi s profesorjem dr. Pehanijem in znanim madžarskim čebelarstvom znanstvenikom dr. Zoltanom Örösi-Pálom. Oba sta govorila o svojih izkušnjah, jaz pa sem mu moral obljubiti, da bom poslal

Delegati so pozorno poslušali vsa predavanja. — Slika prikazuje del dvorane med zasedanjem

nekaj čebeljih uši. Dr. Örösi-Pál jih namreč raziskuje in trdi, da so naše slovenske prav posebne vrste, kakršnih doslej še ni nikjer opazil.

Trideset velikih avtobusov je prevažalo delegate vsako jutro v Prago, popoldne na izlete, zvečer pa spet v študentske domove v okolici Prage. Večinoma delegati niso bili petični ljudje, zato so stanovali v študentskih domovih Dekanka in Jarow. Le najbolj situirani so si poiskali hotele. V študentskih domovih so za nas vzorno skrbeli. Vsako jutro so nam pripravili izdaten angleški zajtrk.

V sredo popoldne smo se peljali z avtobusi na pravljичni srednjeveški grad Karlstein, ki leži na strmi pečini nad romantično dolino Berounko. Grad je popolnoma ohranjen in čudovita turistična privlačnost za vse tujce. Praviijo, da ni bil v Pragi, kdor ni videl tega gradu. Zvečer je bil koncert v vrtu Wallensteinove palače. Nastopili so praški umetniki »Musici

pragenses, operni pevci praške opere pa so peli odlomke iz raznih slovanskih oper.

V petek je bil dan izletov. Gostitelji so nas popeljali v daljno okolico Prage in sicer v smeri Lidice—Slaný—Lotoš—Dol—Predboj—Kačina. — Na Kutni gori, rojstnem mestu docenta dr. Svobode, nas je prijazno pozdravil župan, potem pa so nam razkazali vse znamenitosti tega zgodovinskega mesta. Ogledali smo si prvo srednjeveško kovnico denarja za češke dežele. Nato smo odšli v baziliko sv. Barbare, ki so jo zgradili v 13. stoletju rudarji in jo tudi poslikali. V notranjosti vidimo še danes na stenah originalne freske iz onih dni. Ko smo stopali v baziliko, je zadonela iz orgel skladba češkega komponista Fibicha. V Lotošu smo videli na nekem kolhozu 300 čebeljih družin. Češka ni dežela za čebelarstvo, kajti povprečni donosi so tu le od 2 do 4 kg na leto. V Kačini smo si ogledali čebelarski in poljedeljski muzej. Tu so nas spet gostoljubno postregli. Popoldne smo obiskali centralno zbiralnico medu. Tu smo videli v skladiščih ogromne količine medu, ki ga sortirajo. Letno ga zbero 4000 ton, od tega ga polovico izvozijo. Z zanimanjem smo opazovali, kako avtomatično polnijo polkilske kozarce z medom. Postregli so nam tudi z obloženimi kruhki in z zelo okusno medico. Za spomin pa si je vsakdo lahko obdržal lep kozarček z vtisnjenim žigom APIMONDIJE. Proti večeru smo prispeli na čebelarsko postajo oziroma v čebelarski inštitut v Dolu.

Tu so nas spet čakale belo pogrnjene mize z bogatim prigrizkom in pijačo. Ogledali smo si plemenilno postajo, vrt z medovitimi rastlinami in inštitut z vsemi modernimi aparati. Bilo je že temno, ko smo zapustili gostoljubni Dol in se vrnili v Prago. V soboto je bil zadnji dan kongresa. Popoldne ni bilo več predavanj, pač pa seja glavnega odbora Apimondije z debato o tem, kje naj bi bil prihodnji kongres. Jugoslovani smo s svojim predlogom, da bi bil kongres pri nas, propadli, uspeli pa so Romuni.

Na sestanku urednikov vseh čebelarskih listov smo govorili o zamenjavi listov in o prevodih. Sestanek je vodila znana angleška čebelarska znanstvenica dr. Eva Crane. Mnogo je bilo govora o prevodih iz posameznih čebelarskih listov. Nekateri uredniki so bili za to, da bi morali prevode plačevati po avtorskem pravu. Eva Crane pa je ta predlog zavrnila in zahtevala, naj bodo prevodi čimbolj natančni in vselej podpisani z navedbo originalnega pisca. Predlagali so tudi, naj bi manjši čebelarski listi, ki so pisani v manj znanih jezikih, priobčevali izvlečke v angleškem, nemškem, ali francoskem jeziku in sicer le pri važnejših člankih.

Ob zaključku kongresa je povzel besedo simpatični holandski delegat Rudolph Ridder Van Rappard. Vsi navzoči v dvorani so vstali in bučno odobravalij njegov govor, v katerem je med drugim dejal:

»Česar niso mogli doseči politiki za zeleno mizo, to so dosegli čebelarji na tem kongresu. Samo pogledite to bratstvo in sožitje med delegati! Politiki naj se pridejo semkaj učiti! Ko bi kongres ne bil dosegel ničesar drugega ko samo to sožitje, bi bil že to največji uspeh.«

Ogledali smo si tudi več čebelarskih filmov. Posebno so nam bili všeč romunski filmi in pa francoski o plesu čebel. Zveza jih bo skušala kupiti, če bomo imeli dovolj sredstev na voljo.

V soboto 17. avgusta zvečer je bil v Smetanovi dvorani poslovilni banket, ki ga je priredil minister za poljedelstvo. Na njem smo se poslavljali od svojih starih in novih prijateljev. Kot nalašč smo se zbrali vsi Jugoslovani in sklenili, da moramo vendar enkrat ustanoviti svojo skupno organizacijo in nastopiti na prihodnjem kongresu tako enotno, kot so to storili Čehi in Romuni. S tovarišem predsednikom sva že ta večer zapustila gostoljubno Prago in odpotovala domov.

Vračala sva se z najlepšimi vtisi s tega zares uspešnega in veličastnega kongresa. Marsikaj novega smo slišali in videli, kar bo našemu čebelarstvu samo v korist. Vse novosti, izsledke in pomembnejše referate bomo po vrsti objavljali v prihodnjih številkah. Na ta način se bodo lahko naši čebelarji podrobno seznanili s kongresnim delom. Na kongresu smo sklenili mnogo novih prijateljstev. Zlasti z Italijani in Avstrijci smo mnogo govorili o medsebojnem sodelovanju in celo obiskih. Že prihodnje leto nas bodo verjetno obiskali, naši čebelarji pa jim bodo potem obisk vrnili. Od teh poznanstev si obetamo mnogo koristi. In še nekaj smo spoznali na tem kongresu: da se namreč ne moremo in ne smemo zapirati v svoj ozki krog, ampak moramo usmeriti svoje poglede v široki čebelarski svet ter spoznavati vse novosti in izsledke, ki se iz dneva v dan porajajo na čebelarskem področju. Mi Jugoslovani smo jasno spoznali, da nam naša razcepljenost močno škoduje. Le enotni in z močno organizacijo bomo lahko uspešno nastopili pred mednarodnim forumom. Menim, da smo dovolj napredni in sposobni, da bomo lahko glasno govorili in našli sposobne ljudi, ki nas bodo dostojno predstavljali. O vsem tem smo govorili jugoslovanski čebelarji prav zadnje minute svojega bivanja v Pragi in sklenili, da se bomo o vsem kaj več pogovorili v Beogradu.

Prav je, da se na tem mestu zahvalimo vsem tistim, ki so nam omogočili, da smo lahko odšli v Prago. Najprej se moram zahvaliti delavskemu svetu podjetja »MEDEX«, ki nam je dal na voljo dovolj deviznih sredstev, da smo lahko dostojno predstavljali svojo domovino v tujini. Prav tako se moramo zahvaliti tudi Zvezi čebelarskih društev, ki je krila vse stroške pri nabavi potnih listov, vizumov in vozovnic. Tako Medex kot Zveza naj bosta prepričana, da v Prago nismo šli gledat na uro. Temeljito smo izkoristili vsako minuto in pazljivo poslušali vsa pomembnejša predavanja. Prepričan sem, da bo imelo naše čebelarstvo od tega samo koristi.

ČEBELARJI, POZOR!

Ne pozabite na svoje čebelje družine! Temeljito jih preglejte, zamenjajte stare matice, če tega niste storili prej, in nakrmite vsaj do 10. oktobra. Vsaka družina naj ima vsaj 12 kg dobre zimske hrane. Ne zanašajte se na to, da boste dokrmili spomladi. Računajte spet na najhujšo zimo in temu primerno tudi zazimite svojo žival. Slabiče združujte in jim pustite mlade matice. Družine, ki ne zasedajo vseh satov, zožite. Tako se bodo laže upirale zimskim nevšečnostim. Pazite na rezervne družinice in prašilčke. Ti naj imajo dovolj mladih čebel in hrane, namestite jih v srednji vrsti med drugimi panji, da jim bo toplo. Panjev ne udevajte prezgodaj. Temeljito jih prezračite po vsakem krmljenju, da se dobro posuše. Vlaga v notranjosti panja je silno škodljiva. Pokrijte jih zadaj za okenci s polo časopisnega papirja. To zadostuje do prvega mraza, ko bo padla temperatura pod ničlo!

O ČEHOSLOVAŠKIH ČEBELARSKIH ORGANIZACIJAH

Referat Stanislava Kodoňa, sekretarja Čehoslovaške zveze čebelarjev

PREVEDEL VALENTIN BENEDIČIČ

Na XIX. mednarodnem čebelarškem kongresu v Pragi je imel sekretar Čehoslovaške zveze čebelarjev Stanislav Kodoň obširen referat o njihovi čebelarški organizaciji. Z željo, da bi se tudi naši člani seznanili z njihovo organizacijo in s pogoji, v katerih dela, bomo to poročilo priobčili v celoti v nekaj nadaljevanjih. Iz referata bomo lahko posneli marsikaj in prilagodili nekatere teze tudi našim razmeram pri izpopolnjevanju naše čebelarške organizacije.

»Dovolite mi, da vas v imenu centralnega odbora Čehoslovaške zveze čebelarjev, njenih organizacij in 114.000 članov pristrčno pozdravim in da izrečem dobrodošlico vsem delegatom in gostom, ki sodelujejo na XIX. kongresu Apimondije v Pragi.

Centralni odbor Čehoslovaške zveze čebelarjev mi je zaupal častno nalogo, da poročam na XIX. kongresu Apimondije o nalogah, delu in uspehih, katere so dosegle čebelarške organizacije čehoslovaške republike.

Kot organizatorji kongresa smo pri uvrščanju teme »O izmenjavi izkušenj čebelarških organizacij« v program kongresa zastopali stališče, da razprave o tej temi lahko v znatni meri prispevajo k bližjemu poznavanju dela in uspehov posameznih čebelarških organizacij in k prijateljsstvu funkcionarjev ter sodelavcev na tem delovnem področju, kakor je to primer pri mnogoterih znanostih in raziskovalnih delih. Dobre izkušnje lahko prispevajo k izboljšanju dela čebelarških organizacij v posameznih deželah.

Dovolite mi, da vas sedaj seznanim s čebelarstvom v ČSSR in z njegovo organizacijo.

Čebelarstvo v Čehoslovaški ima stoletja staro tradicijo. Že v pismenstvu 11. stoletja moremo najti v njem zapiske in številni dokumenti dokazujejo stalno naraščanje teh zapiskov. Iz zgodovine čehoslovaškega čebelarstva vidimo, da so se čebelarji že v 17. stoletju združevali v celih. V drugi polovici preteklega stoletja so nastale čebelarške organizacije. Vzporedno z razvojem čebelarstva so se v čeških deželah oblikovale tudi čebelarške organizacije.

V prvi polovici preteklega stoletja se je organiziralo naše čebelarstvo v deželnih čebelarških centralah, ki so se pozneje združile, in sicer v Čeških deželah v »Zvezo čebelarjev«, na Slovaškem pa v »Centralno zvezo čebelarških združenj«. Iz teh organizacij sta nastali leta 1957 na ustanovnem kongresu Češka in Slovaška zveza čebelarjev. Na drugem vsedržavnem kongresu teh zvez čebelarjev leta 1961 pa je bila ustanovljena enotna organizacija »Čehoslovaška zveza čebelarjev« in izdani so bili statuti za čebelarške organizacije.

Čehoslovaška zveza čebelarjev je postala sestavni del Narodne fronte ter je usmerjala svojo dejavnost in vzgajala člane tako, da je s tem prispevala k nadaljnjemu razvoju in utrjevanju čehoslovaške republike.

Polno priznanje in pravice je dobila naša organizacija v ustavi Čehoslovaške socialistične republike, v kateri je med drugim navedeno v 5. členu:

»Za razvijanje skupne delavnosti in za vsestransko aktivno udeležbo v življenju družbe ter države in za uresničevanje njihovih pravic se združujejo delovni ljudje v prostovoljne družbene organizacije; na te socialistične organizacije preidejo določene naloge državnih organov.«

Na podlagi teh načel ima danes čehoslovaško čebelarstvo trdno osnovo v enotni vsedržavni družbeni organizaciji Čehoslovaške zveze čebelarjev. Ta zveza združuje čebelarje vseh poklicev in je v njej organiziranih 95 % vseh čebelarjev Čehoslovaške socialistične republike. Že navedeni odstotek govori o visoki organizacijski zavesti čehoslovaških čebelarjev, o njihovem pozitivnem odnosu do čebelarskih organizacij, do izpolnjevanja dolžnosti in do zavarovanja pravic, s katerimi je združeno včlanjenje v Čehoslovaški zvezi Čebelarjev.

Statuti Čehoslovaške zveze čebelarjev so dokaz za temeljne spremembe našega družbenega reda.

Zveza je zgrajena na podlagi demokratičnega centralizma. Vsi organi zveze od najnižjega do najvišjega so iz izvoljenih članov Zveze in so njej odgovorni. Obvezni so, da se dosledno držijo načel kolektivnega vodstva. Višji organi morajo pomagati nižjim pri njihovem delu. Sklepi višjih organov so obvezni za nižje organe in za vse člane.

Po navedenih načelih se ravna vsa dejavnost organizacije, ki zajema več kakor 117.000 članov.

Sedaj je vsega 873.918 čebeljih družin. Od tega jih je 153.047 last socialističnega sektorja, 688.673 jih je v lasti individualnih v Čehoslovaški zvezi organiziranih čebelarjev in nekaj nad 30.000 v lasti neorganiziranih čebelarjev.

Na enega člana Čehoslovaške zveze čebelarjev, in sicer na individualnega čebelarja, pride povprečno po 6 čebeljih družin. V Čehoslovaški republiki odpade na vsak km² po 6,8 čebeljih družin.

Ceprav se smatra, da so v ČSSR glede na geografsko lego ugodni pogoji za čebelarjenje, je vendar proizvodnja medu odvisna v veliki meri od vremenskih razmer v času medenja v posameznih krajih. V večini pokrajin ČSSR je le enkratna perioda medenja, ki traja samo kakih 20 dni. (Pri njih je prav tako kot pri nas: če je vreme slabo, je tudi donos slab.)

Dokaz za to je, da znaša proizvodnja medu na eno družino v zadnjih petih letih v državnem merilu samo 4,37 kg.

Navedene okoliščine vplivajo zelo močno na čebelarstvo, ki je postalo pri članih Čehoslovaške zveze čebelarjev »čebelarjenje iz ljubezni«. Čebelarjenje lahko označimo kot »majhno«, kar dokazuje povprečno število čebeljih družin, ki pridejo na enega čebelarja.

Da bi mogla Čehoslovaška zveza čebelarjev uspešno izpolnjevati svoje naloge, katere so ji dane v pravilih, je dolžna skrbeti za izboljšanje čebelje pasme ter razširjanje čebelarstva in ga izpopolnjevati na podlagi novejših izsledkov socialističnega kmetijstva ter teoretičnega in praktičnega znanja

čebelarjev. Dalje je dolžna skrbeti za zvišanje politične, strokovne in kulturne ravni čebelarjev.

Iz navedenih nalog sta razvidna pomen in poslanstvo čebelarških organizacij. Dobra organizacija zagotavlja tesno sodelovanje čebelarstva v kmetijski proizvodnji, pospešuje dvig čebelje proizvodnje, izpolnjevanje planskih nalog in skrbi za ustrezno število čebeljih družin. Čebelarska organizacija je sestavni del narodne fronte ter ima kot taka vse politične in družbene pravice ter iz njih izvirajoče dolžnosti.

Za izpolnjevanje prevzetih nalog izkorišča ČZČ vsa dosegljiva sredstva. Ureja in vzdržuje raziskovalne in plemenilne postaje, vzorne čebelarske objekte, prireja predavanja, ekskurzije, šolanja, tečaje, skupinske vožnje in razstave ter izdaja lastne publikacije, strokovno literaturo in časopise.

Dalje nudi svojim članom brezplačne strokovne in pravne nasvete ter neposredno pravno pomoč, zastopa člane pri pogajanjih in skrbi za varnost čebelarskega premoženja.

Nič manj važno ni sodelovanje z drugimi družbenimi organizacijami, z organi narodnih odborov, raziskovalnimi inštituti in njihovimi postajami, s posameznimi kmetijskimi proizvajalnimi zadrugami, z državnimi posestvi, z državnimi gozdarskimi obrati, z organi veterinarske službe, s centri za varstvo rastlin, s šolami in podobno.

Zveza čebelarjev propagira, popularizira in izkorišča izsledke napredujoče znanosti na področju čebelarstva, da bi tako dvignila njegovo gospodarsko korist. Iz vrst izkušenih čebelarjev in sodelavcev usposablja čebelarske učitelje in učiteljice za medeno pecivo.

Iz izkušenih čebelarjev imenuje Zveza čebelarjev strokovne referente, inštruktorje, svetovalce in člane strokovne komisije, ki je posvetovalni organ centralnega odbora Zveze.

Cehoslovaška zveza čebelarjev in njene osnovne organizacije so uredile nekaj vzornih ustanov, v katerih vzgajajo svoje člane. Tu prirejajo tečaje in predavanja, sem prihajajo tudi ekskurzije članov organizacije.

V pojasnilo navajam prireditve v letu 1962: 1994 strokovnih predavanj, 443 tečajev, 402 skupinski vožnji in 147 čebelarških razstav.

Pripraven učni pripomoček so čebelarski filmi. Imamo 10 filmov lastne proizvodnje v številnih kopijah, poleg teh pa še ruske in švicarskega. V preteklem letu smo jih predvajali 1377-krat. Dalje sta bili v letu 1962 102 družabni čebelarski prireditvi, kar je dokaz, da se naši čebelarji radi tudi zabavajo.

Naši čebelarji imajo na voljo zadostno izbiro strokovne literature. V zadnjih desetih letih je izšlo skupaj več kakor 100.000 publikacij o čebelarstvu. V tem pa niso zajete manjše objave, katerih je bilo več kakor 80.000. Strokovna lista »Včelarstvi« za češke in »Včelar« za slovaške čebelarje izhajata v 54.000 oziroma 17.000 izvodih.

Naši čebelarji, ki so na praksi, dobivajo v tisočih izvodih zbirne zvezke »Znanstvenih del raziskovalnega zavoda za čebelarstvo«, v katerih so objavljeni izsledki izključno znanstvenih del.

CZČ je zainteresirana tudi na tem, da informira svoje člane o vseh dogodkih v svetovnem čebelarstvu. Vedno se je trudila, da je preskrbela čim več inozemske čebelarске literature in strokovnih časopisov za svojo knjižnico, ki ima sedaj nad 10.000 knjig in časopisov, izdanih v Čehoslovaški in v inozemstvu. Knjige in časopisi so brezplačno dostopni vsem članom čebelarске organizacije.

Inozemske čebelarске časopise dobivamo iz 35 držav proti zamenjavi oziroma plačilu. Ti časopisi bi bili v večini primerov našim čebelarjem zaradi jezika nepristopni, če ne bi imela CZČ tako imenovano »prevajalno komisijo«, katere člani obvladajo tuje jezike. Ta komisija izbere članke, ki bi mogli zanimati naše člane-čebelarje, jih prevede in objavi. Taki prevodi izidejo petkrat na leto, vsega približno na 60 straneh. Prejmejo jih osnovne organizacije za svoje člane, čebelarски učitelji in funkcionarji, ki se na ta način morajo seznaniti s čebelarstvom in njegovimi problemi v inozemstvu.

(Nadaljevanje prihodnjič)

POSLEDICE KRUTE ZIME 1962-63

BRUNO NUSSDORFER

Ko brskam po zapiskih o stanju svojega čebelarstva od leta 1920 dalje, vidim, da so bile včasih tudi še hujše in daljše zime, vendar je bil pozimi tudi kak izletni dan in so se pri tem čebele temeljito očistile. Do letos nisem še nikdar imel mrličev, pač pa kak brezmatičen panj, kateremu sem pridružil spomladi družino iz prašilčka. Imam vedno štiri prašilčke na štirih satih. Prav dobro se vsako leto obnesejo, bodisi zaradi tega, ker jih pridružim brezmatičnemu panju ali pa zaradi rojev, ker imajo navadno prvci 1,5 do 2 kg, ali pa zaradi medu. Ako ne potrebujem roja, potem prestavim iz plodišča dva sata zalege v medišče, dodam dve izdelani satnici, v plodišče pa vložim dve neizdelani satnici. Jesenski donos medu znaša pri tem vedno pet do osem kilogramov medu, pa naj bodo pašne razmere še tako slabe. Važno je, da vse to napravim do konca maja.

Zadnji izlet čebel je bil 3. novembra 1962. Čebele so bile do 15. oktobra leta 1962 pravilno zazimljene z zadostno količino hrane. Ta dan sem vložil v panje slamnice, lege časopisnega papirja sem dal nad plodišče že koncem oktobra. Dne 9. januarja 1963 je bil sončen dan, na soncu temperatura + 13° C, v senci 0 stopinj, brila je burja. Kljub temu da so bile brade panjev priprte, so čebele okoli poldneva izletavale, se v zraku nekajkrat zasukale ter padale v sneg v neizogibno smrt. Žalostno sem opazoval ta dogodek ter ugotovil, da sem izgubil najmanj eno tretjino čebel. Bežno sem pri nekatereh panjih odprl deščico pod okencem plodišča, pogledal na dno panja in ugotovil, da je na njem zelo malo mrtvic. To me je potolažilo in navdalo z upanjem, da se bo le nekako dobro izteklo. Dne 9. marca 1963 je bil lep izlet, toplo in mirno vreme, zato sem začel čistiti panje in odstranjevati mrtvice. Ko odstranim deščice pod okencem, vidim, da je dno na debelo

pokrito z mrtvicami. Prav tako stanje je bilo pri drugem panju in pri ostalih. Nabral sem polno 18 litrsko vedro mrtvic, ne računajoč pri tem mrtvice panjev št. 11 in 16, ki sta poginila pri polni zalogi hrane. Dne 14. marca 1965 so čebele prinesle prvo obnožino in ta dan sem vse panje pregledal in ugotovil, da so porabile okoli štiri kilograme hrane, zasedale so le 3 do 4 sate in še to le zgornjo tretjino, zalege pa je bilo na vseh satih le za dobro dlan. Panja št. 11 in 16 sta bila brez čebel, polna zaloge in delno onesnažena z grizo.

Kaj naj storim s tako šibkimi družinami? Moral bi združiti več šibkih družin v eno, ki bo sposobna živeti in dati čebelarju vsaj malo upanja na uspeh. Lotil sem se združevanja. Pri petih panjih sem uničil lepe mlade matice, ki niso bile prav nič krive za tako stanje. Smilile so se mi in pri 6. panju sem sklenil, da bom vseeno pustil čebele životariti, pa naj se zgodi karkoli. Odstranil sem vsaki družini po tri krajne sate ter jih nadomestil z deščico, panje dobro odel ter z nezaupanjem čakal na nadaljnji razvoj čebeljih družin. Vreme se je izboljšalo in paša na vrbah je bila dobra ter obilna. Družine so se tako okrepile, da sem v prvi polovici maja že vračal družinam odvzete polne sate in pri nekaterih že začel nastavlјati satje v medišče. Neverjetno, kaj premorejo mlade in dobre matice! Pripominjam, da sem imel poleti 17 rojev in da sem izmenjal pri ostalih družinah vse matice, ki so bile iz leta 1961.

Leta 1962 sem imel družine na hojevi paši v Tomišlju od 1. julija do 17. avgusta. Dne 26. junija sem pri Medeksu pričakoval čebelarje in povpraševal o paši, ker mi je prišlo na uho, da baje hoja na Krimu medi. Čebelarji, ki so prihajali v trgovino, so dajali nasprotno izjavo. Pred trgovino se nas je zbralo precejšnje število. Star, izkušen čebelar, upokojeni železničar, je trdil, da ni kaj prida bera, če hoja junija medi. Ko so ugibali, ali bi ali ne bi šli na pašo, je prišel tov. Lojze Babnik in dejal: »Fantje, kaj pa čakate? Brž odpeljite čebele na pašo, hoja medi! Čebele tako letijo, da je komaj videti končnice panjev, vse črno čebel poseda po bradah, donos je okoli 1,5 do 2 kg na dan!« Brž sem odhitel domov in predno sem družine pripravil za pašo in poiskal pasišče ter prevoznika, je bil 1. julij tu. Zamudil sem prve zelo donosne dni. Čebele so bile precej šibke zaradi mnogih rojev in tako sem avgusta doma točil le po 8 kg hojevega medu na panj. Moj sosed, ki je bil oddaljen le kakih 50 m od mojega stojišča, pa je točil dvakrat; prvokrat okoli 15 kg, drugič po 8 kg hojevega medu. Imel je res precej močnejše družine.

Zaradi boljšega pregleda zazimljenih čebel, opravljenega dela, razvoja družin in posledic hude zime navajam naslednjo tabelo na strani 237.

Iz gornje tabele je marsikaj razvidno. Zakaj niso npr. v AŽ-panjih št. 1, 9, 13 in 15 družine pomrle, medtem ko je družina v št. 11 umrla. Za družino v AŽ-16 je razumljivo, zakaj je umrla. Imela je 14,6 kg hojevega medu! Kdo je kriv za tako porazno poročilo? V prvi vrsti zima, ki je trajala preko štiri mesece brez enega izletnega dne, v drugi vrsti pa sam čebelar, ki se je zanašal na kak izletni dan v mesecu januarju ali februarju 1963. V mojem skoraj polstoletnem čebelarjenju je bila pač ta zima edinstvena

Panj št.	Vrsta panja	Zimska zaloga med sladkor	Sa:	Umrli	Zružen	Nastavljen Prestavljen	Rojil	Mož 15. 7.	Opomba
1	AŽ	10,6	4	14,6		6. 5. 65		III	
2	AŽ	7,6	7	14,6	52/2	9. 6. 65		II	
3	AŽ	9,2	6	15,2		19. 5. 65		II	
4	AŽ	9,1	5	14,1		19. 5. 65		I	
5	AŽ	7,8	7	14,8		26. 6. 65		II	
6	AŽ	9,0	5	14,0	35/1	2. 6. 65		II	
7	AŽ	7,2	7	14,2		19. 5. 65		I	
8	AŽ	9,1	5	14,1		2. 6. 65		I	
9	AŽ	10,1	4	14,1		30. 6. 65		II	
10	AŽ	7,5	7	14,5	52/2	26. 5. 65		II	
11	AŽ	7,5	7	14,5	1	—		—	
12	AŽ	8,4	6	14,4		26. 5. 65		I	
13	AŽ	11,4	5	14,4	35/4	9. 6. 65		II	
14	AŽ	9,1	5	14,1		2. 6. 65		I	
15	AŽ	12,4	2	14,4			6. 5. 65	II	tehtnica v plodišču
16	AŽ	14,6	1	15,6	1 novo naseljen v 32/1	26. 6. 65		I	
17	AŽ	7,4	7	14,4		26. 5. 65		I	
18	AŽ	6,5	8	14,5		19. 5. 65	29. 6. 65	I	
19	AŽ	8,9	6	14,9		6. 5. 65	25. 6. 65	II	
20	AŽ	8,5	6	14,5		19. 5. 65		I	ni bil na hojevi paši
21	AŽ	9,5	5	14,5		19. 5. 65		II	
22	AŽ	11,0	5	14,0		19. 5. 65		I	
25	AŽ	9,5	5	14,5		26. 5. 65		II	
29	AŽ	12,5	2	14,5		19. 5. 65	19. 6. 65	III	
1	Eksp	7,5	7	14,5			7. 6., 25. 6.	III	
3	Eksp	13,0	1	14,0			9. 6., 21. 6.	III	
7	Eksp	11,0	4	15,0			4. 6., 15. 6.	III	

po izgubi čebel; res draga šola za prihodnja leta. Še nekam dobro sem jo izpeljal, ker nisem združeval čebeljih družin in imam sedaj številne močne družine in deloma med v mediščih. Čebelarji v bližnji okolici, ki so prezimovali na cvetličnem medu in sladkorni raztopini, imajo obilo rojev, nekateri so točili; zimskih izgub ni bilo.

Da so moji podatki resnični, potrdijo lahko čebelarji, ki so meseca januarja videli pokopališče mrtvic okoli čebelnjaka. Meseca marca 1965 je neki čebelar dejal, da imajo njegovi štirje AŽ-panji več izletnih čebel kot vseh molih 20 AŽ-panjev. Vsekakor bi bilo zanimivo, da bi že enkrat izvedeli, koliko panjev in kakšne vrste je pobrala ostra in nenavadna zima.

Legenda: I prvovrsten, II dober, III šibka družina.

PUNČKA IN ČEBELA

»Mamica, poglej, čebela
rada bi posnela
s kruhka ves mi med!
Vsa brenčava, ko norčava
moja ustka obletava,
menda meni, da so cvet —
Mama, da ni kakšen trot?«

»Kak nepridiprav
rad bi se sladkal?
Z ust poljube kral?
Jaz mu že pokažem pot! —
Joj, prejoj! Metka, to boli!«

• »Revica, mamica! Bolje stori,
kdor ga ne podi!«

Leopold Stanek

FANTEK IN ČEBELA

»Tod je hodil naš Matic,
ki ne potrebuje dveh nožic,
enonog skaklja,
koder skače, se pozna —
s kruhka med se mu cedi!«

Brž za njim čebelica
sladke išče si sledi,
saj nobena kapljica
naj ne gre v odpad!

Ko dorastel bo možic Matic,
vse bolj krepkih bo stopinj
puščal za seboj spomin —
kajpak bo takrat
stopal po obeh nogah.

Leopold Stanek

POROČILO

o XII. rednem občnem zboru ZČDS

Gornja Radgona ima tak krožek, prireja pa še posebna predavanja na šolah. Pozvala je šolsko mladino, naj ne uničuje pomladanskega cvetja. Isto je storilo društvo **Kamnik**, ki ima na Brdu krožek z dvema panjema. V območju društva **Križevci** so čebelarški krožki na šolah v Bučkovcih, Veržetu in Križevcih. **Murska Sobota** ima čebelarške krožke na šolah v Bakovcih, Kobilju, Križevcih in Murski Soboti; pionirskemu krožku v Rogaševcih so dodelili 20.000 din podpore za nabavo nadaljnjih dveh panjev. **Radovljica** ima en pionirski krožek. **Mežica** dva, in sicer v Prevaljah in Črni. **Ljubljana** ima pionirsko krožka v Logatcu in na Vrhniki. **Celje** pa na 6 šolah; društvo je v skrbi za naraščaj nudilo pomoč mladini pri pouku o čebelarstvu. **Maribor** ima povezavo s šolami pri 6 družinah, kakor tudi s čebelarškim krožkom na Srednji kmetijski šoli. **Len-dava** je ustanovila čebelarški krožek na svoji osnovni šoli. Društvo mu je podarilo dva roja; za mladino je bilo več predavanj. Pionirska čebelarška krožka sta tudi na šolah v Slovenj Gradcu in v Smartnem.

Zveza je vedno priporočala, naj se čebelarji zavarujejo pred škodami v čebelarstvu, vendar ni bilo pravega odziva. Posebno letos se je čebelarjem maščevalo, če niso imeli čebel zavarovanih. V društvu **Ilirska Bistrica** je bilo 8 čebelarjev zavarovanih. V **Kamniku** ima 16 čebelarjev zavarovanih 225 čebeljih družin, v **Kranju** 6 čebelarjev 140 družin, v **Ljutomeru** 5 čebelarjev 48 družin. **Murska Sobota** ima čebele kolektivno zavarovane. V **Ptuj**u imata dva čebelarja zavarovanih 140 panjev, v **Radečah** dva čebelarja 76 panjev, v **Krškem** 8 čebelarjev 470 panjev, v **Ljubljani** ima 28 čebelarjev kolektivno zavarovanih 1100 panjev, v **Celju** 14 čebelarjev 391 panjev.

Čebelarji morajo skrbeti tudi za zabavo svojih članov, zato naj prireajo izlete, razstave pa tudi veselice, da si

opomorejo društvene in družinske blaginje.

Grosuplje je priredilo čebelarški izlet, **Kamničani** čebelarško zborovanje v Komendi. **Križevci** so imeli tri družabne prireditve in 3 izlete. **Kranj** 1 izlet. **Ptuj** čebelarško razstavo in veselico. **Radovljica** 5 družabne prireditve, 1 izlet, razstavo na mednarodni Dan čebele. **Središče** poučni izlet v Statenberg in proslavo ob mednarodnem Dnevu čebele. **Krško polje** je imelo družabno prireditve. **Mežica** je imela kar 3 družabne prireditve, za mednarodni Dan čebele pa je razstavila čebelarške potrebščine v oknu poslovalnice KZ. **Ljubljana** je pripravila za Dan čebele zelo uspelo kulturno prireditev. **Celje** je za Dan čebele priredilo razstavo v dveh izložbah, organiziralo 4 družabne prireditve ter dva zelo uspela izleta v Radovljico in na Pohorje. Na področju društva **Maribor** je 5 družin organiziralo izlete, 3 družine pa so imele veselice. Dan čebele sta proslavili dve družini. Društvo je priredilo razstavo pod gesli: Čebela v službi kmetijstva in Med-hrana in zdravlilo. V tem pogledu so bile naše čebelarške organizacije res delavne.

Ker je čebelarstvo važna panoga v kmetijskem gospodarstvu in si predvsem sadjarstva ne moremo zamisliti brez čebel — to je bilo že neštetokrat poudarjeno — je razumljivo, da pričakujejo čebelarji od tistih, ki imajo od čebel več koristi kakor oni sami, pomoč v stiski in podporo v borbi za napredek. Zato je potrebna povezava čebelarških društev in družin s KZ in splošnim družbeno-političnim življenjem. Pa tudi čebelarji morajo iskati te stike. Kjer so jih našli, je povezava rodila lepe uspehe. **Grosuplje**: KZ Dobropolje je kupila družini Dobropolje za 15.000 din nose-maka in dala 200.000 din podpore pri graditvi družinskega čebelnjaka. Predsednik SZDL je kupil za družino mikroskop. **Rornja Radgona**: Društvo je v stalnih stikih s Kmetijskimi gospodarstvi. **Ilirska Bistrica**: ObLO je dal podporo 10.000 din za dve predavanji; društvo dela pod nadzorstvom ObLO in

pričakuje od njega večjo gmotno pomoč. **Križevci:** Društvo želi tesnejše sodelovanje s KZ. **Ljutomer:** Določeni so predstavniki CD, da se sestanejo s predstavniki ObLO in kmetijskih organizacij. **Murska Sobota:** OLO je dal dotacijo, da je društvo lahko delalo. **Ptuj:** Podpredsednik ObLO se je zavzel, da bodo tudi čebelarji pri ObLO pravilno zastopani. **Šoštanj** se pritožuje, da gospodarske organizacije nimajo smisla za čebelarstvo. **Mežica:** KZ Prevalje je dala društvu v upravljanje čebelnjak in dve točili. Propagiramo splošno povezavo s KZ, veterinarsko službo in odločujočimi činitelji občine. **Nova Gorica:** Pri prirejanju tečaja za preglednike sta nam šla kmetijski odsek in veterinarska služba ObLO zelo na roke. **Škofja Loka** se pritožuje, da ni razumevanja za čebelarstvo. **Celje:** Društvo je lojalno sodelovalo s socialističnim sektorjem. Družina **Šentjur** je dobila od ObLO 100.000 din; KZ Kozje je dala nagrado za vsako povečanje števila čebeljih družin in obljubila nagrado čebelarjem, ki bodo postavili čebele v njihove nasade ribeza. **Maribor** se pritožuje, da Večer ne objavi niti enega članka o čebelarstvu in da na občni zbor niso prišli niti novinarji niti kmetijski strokovnjaki, čeprav so bili vabljeni. **Slovenjgradec:** KZ je naročila 25 zavojev folbeka; KZ Podgorje je dala 30.000 din, ObLO 50.000 din za zdravljenje čebel. Društvo je zaprosilo ObLO, naj v proračunu zagotovi sredstva za zdravljenje čebel. Zadruga in občine ponekod lepo sodelujejo s čebelarji.

V borbi s čebeljimi boleznimi je naša organizacija dosegla že lepe uspehe, ker se je vedno potegovala za korenito zdravljenje, kadarkoli se je pojavila kaka nalezljiva bolezen. Tako kuga čebelje zalege pri nas ni noben strah več, strah je pa — kar smo čutili posebno letos — nosema. Tudi proti pršici se zelo uspešno borimo. Večjo škodo nam dela **nepravilno škropljenje**. V navodilih za škropljenje, ki jih beremo v časopisih, ne najdemo nobenih podatkov, kako je treba škropiti in s katerimi škropivi, da se čebele ne bodo zastrupile. V **Črnomlju** se je pojavila huda gniloba; 3 obolele družine so uničili. V fond za Samopomoč se bo odslej stekala provizija od prodanega medu. V **Gornji Radgoni** pregledajo vsako leto večino čebelnjakov. **Kamnik** je poslal občinam dopis z navodili za pravilno škropljenje. **Murska Sobota:** Razen pri štirih čebelarskih

družinah smo pregledali vse čebele; veterinarji so društvu naklonjeni. **Ptuj:** V dveh čebelnjakih in pri Zavodu za čebelarstvo v Podlehniku je razsajala huda gniloba. Podpredsednik ObLO in veterinarski inšpektor sta okužene družine uničila in nudila vso podporo pri boleznih. **Radeče:** Nosema je bila v 1 čebelnjaku; zatrli smo jo z nosemakom. **Radovljica:** Pojavlja se nosema; zdravimo jo z nosemakom; Jesenice zdravijo preventivno; nekatere KZ so dale za zdravljenje gmotno pomoč; sprejet je Pravilnik o samopomoči. **Šoštanj:** Pojavlja se nosemastost. Nepravilno škropljenje dela škodo. **Mežica:** Pršica se je pojavila v območju Prevalj in Raven; dimili smo s folbeksom; veliko škodo povzročajo strupeni rudniški in topilniški plini; čebelarji so dobili 160.000 din odškodnine. **Nova Gorica:** Nosema je uničila veliko število panjev. **Ljubljana:** V Logatcu je izbruhnila nosemastost, a tudi pršičavost; zdravljenje z nosemakom in folbeksom je bilo uspešno. **Celje:** Društvo se je borilo proti boleznim z vso podporo okrajnega veterinarja; preiskanih je bilo 68 vzorcev čebel in 14 izrezkov iz satovja; 18 je bilo pozitivnih na nosemo, 14 primerov na kugo. To je največje število obolenj v zadnjih 30 letih. Ves čas smo sodelovali z okrajno komisijo za zatiranje čebeljih bolezni. Kuga se je znova pojavila pri socialističnem sektorju v treh primerih; okužene družine so bile likvidirane. Druga okužba je bila v Ločah; 12 družin so morali uničiti. **Maribor:** Na območju družine Maribor se je pojavila gniloba; pod kontrolo sta zaradi gnilobe še dva čebelnjaka v družini Velka. Bakteriološkemu zavodu v Ptujju smo poslali 906 vzorcev sumljivih čebel. Tesna je povezava med društvom in veterinarsko službo, posebno z veterinarskim inšpektorjem dr. Menino. Sadjarji še vedno škrope ob nepravem času in delajo veliko škodo čebelarstvu. **Križevci** in **Ljutomer** imata vsako leto zdravstveni pregled družin. **Slovenjgradec:** Čebelarji morajo preko ObLO obvezno pošiljati čebele na pregled v inštitut v Ptuj, ker je veterinarski inšpektor Herkovič, s katerim je društvo tesno povezano, ugotovil pršico in nosemo. Tako se povsod borimo in boleznimi tudi uspešno zatiramo.

S tem je moje poročilo končano. Iz njega lahko vidite, da je bilo delovanje društev in družin v splošnem vsestransko uspešno.

POROČILO ZA AVGUST

Do sedmega avgusta je bilo vroče in suho vreme, nato se je začelo obdobje s pogostimi in močnimi nalivi. Nekaj lepih dni je bilo tudi v zadnji dekadi, na koncu mesca pa je zopet prevladovalo deževno vreme.

Površine posejane z ajdo so od leta v leto manjšajo, ker jo spodrivajo krmne rastline. Zaradi slabih letin včasih ne pridejo niti do ajdovega semena. Poleg tega letošnje vremenske razmere niso bile ugodne za ajdovo pašo. Tudi z otavo ni bilo dosti. Na Pohorju je bil v začetku mesca še dober donos na hoji, kasneje je izdatno medenje oviralo deževje. V lepih dneh so čebele obiskovale jesensko resje.

Lovrenc na Poh.: V prvi polovici mesca smo točili približno po 11 kg hojevca.

Selnica ob Dravi: V višinah od 200 do 500 m je hoja rekordno medila.

Lovrenc na Poh.: Zaradi suše je del posejane ajde vzkalil naknadno po močnem dežju.

Popravite tabelo v 9. št. SČ: Opazovalnica Lovrenc na Poh. je imela v juliju naslednji donos: I. dekada: + 460 dkg, II.: 435 dkg, III.: 725 dkg; skupaj: 1620 dkg. Prosimo opazovalca in bravece, da nam oprostijo.

Kraj opazovalnice	Donos ali poraba v			Skupno pridobil ali porabil dkg	Srednja mesečna toplotina °C	Dnevi			Sončni sij v urah
	I.	II.	III.			izletni	deževni	s snežno odejo	
	mesečni tretjini dkg								
Breg—Tržič	+ 290	— 80	—100	+ 110	+19,7	27	13	0	188
Dražgoše—Sk. Loka . .	—	—	—	—	+15,1	27	9	0	203
Zerovnica—Postojna . .	—	—	—	—	—	27	12	0	209
Rogatec	+ 40	+ 40	— 20	+ 60	+18,2	31	12	0	170
Lovrenc na Pohorju . .	+1555	+300	+120	+1775	+19,7	28	14	0	232
Selnica ob Dravi . . .	+ 775	+ 10	+ 25	+ 810	+18,9	28	13	0	182
Lovrenc na Drav. polju .	— 70	+130	+400	+ 460	+17,7	30	14	0	254
Cezanjevci—Ljutomer .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bučkovci—Videm ob Ščavnici	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prosenjakovci—M. Sobota .	— 80	— 40	+ 80	— 40	+18,9	28	11	0	241
M. Polana—Lendava . .	+ 90	0	0	+ 90	—	25	9	0	267
Svibnik—Črnomelj . . .	+ 190	— 70	+ 70	+ 190	+20,8	29	10	0	210
Iška vas	+ 280	— 20	+200	+ 460	—	27	13	0	180
Škofije pri Kopru . . .	— 44	+ 50	+ 89	+ 95	+25,2	31	1	0	329
Pušča—Bistra	+ 60	+210	+ 60	+ 330	+20,1	31	17	0	192
Povpreček	—	—	—	+394,5	—	—	—	—	—

VSEM PREDSEDNIKOM ČEBELARSKIH DRUŠTEV!

Občine so že začele s sestavljanjem sedemletnega načrta za kmetijstvo, po katerem bodo izdelale tudi sedemletni program razvoja čebelarstva. Priporočamo vam, da takoj seznanimate kmetijske organe pri občini s stanjem čebelarstva na območju občine in da sodelujete pri sestavi programa za razvoj čebelarstva. Pri tem delu izkoristite podatke, ki ste jih zbrali v zvezi z našo okrožnico št. 5 od 8. VIII. 1963.

V zvezi z navedeno okrožnico opozarjamo še na sledeče: Doslej smo prejeli vprašalne pole od približno tretjine društev. Nekatera društva (Litija, Ilirska Bistrica) niso navedla nobenih podatkov o neorganiziranih čebelarjih. To je nujno potrebno nadoknaditi. Kako bodo mogla taka društva voditi čebelarsko politiko v območju občine, kako bodo mogla opravljati po svojih čebelarskih preglednikih kot pomožnih organih občine zdravstvene akcije itd., če nimajo nobene evidence? Nekatere čebelarske družine nam same neposredno pošiljajo izpolnjene vprašalne pole, kar zopet ni prav. Vprašalne pole čebelarskih družin zbere društvo, ki napravi za sebe zbirnik, in sicer ločeno po občinah; če deluje na območju več občin, pošlje po en izvod takih zbirnikov tudi Zvezi.

Tajništvo ZČD

OBVESTILO

Tov. Vlado Rojec je podal ostavko na uredniško mesto. Upravni odbor je predlagal na svoji seji dne 19. julija 1963 za novega urednika tov. prof. Edija Senegačnika. Predlog je bil soglasno sprejet.

Novemu uredniku želimo mnogo uspeha, dosedanje dopisnike pa prosimo, da ostanejo še naprej zvesti sodelavci našega lista.

UO ZČDS

ČEBELARSKA PREDAVANJA

Vsa društva in družine, ki nameravajo prirediti kako predavanje, naj sporoče svoje želje Zvezi vsaj 14 dni prej. Le

tako bo mogoče v redu organizirati predavanja. Včasih dobimo kar več naročil za isti datum in zato je nemogoče, da bi mogli vsem ustreči. Zveza ima le malo predavateljev in še ti so skoro vsako nedeljo na terenu. Na vsak način pa bomo ustregli vsem in sicer po vrstnem redu prijavi.

Letos smo napravili več sto barvnih diapozitivov iz življenja čebel od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Tudi lansko katastrofalno zimo smo napravili več posnetkov. Spomladi smo napravili več uspelih posnetkov na akacijevih pasiščih v Srbiji in v Prekmurju. Fotografirali smo metvico na Lonjskem polju, skladanice panjev na paši, kostanjeva pasišča v bližini Ljubljane, žepek v Liki in prevažanje na pašo. Prepričani smo, da bodo ti barvni diapozitivi vsaj za nekaj časa primerno nadomestilo za filme in da bodo naši čebelarji z njimi zadovoljni.

Na nakup novih čebelarskih filmov mislimo že dalj časa in smo glede tega že v dogovoru. Zveza ima še vedno ruski in švicarski barvni film iz življenja čebel. Na čebelarskem kongresu v Pragi so si naši delegati ogledali več novih čebelarskih filmov, ki jih bomo skušali dobiti.

Zveza ima na voljo zdravila nosemak, folbeks in streptomycin. Za pomladne mesece pa priporočamo posneto mleko in jajca v prahu.

IZ UPRAVE SČ

Člani-naročniki, ki še niste poravnali članarine-naročnine, storite to nemudoma pri najbližji družini ali društvu oziroma po pošti na naš naslov.

Ako lista ne prejmete redno do 5. v mesecu, nas takoj obvestite.

PRODAM

lep čebelnjak in 12 AZ-panjev, Jakob Stare, Češnjica 10, Srednja vas v Bohinju.

PRODAM

čebele in drugo, ker se moram umakniti s parcele. Naslov pove uprava.